

KERK + Leven

WEEKBLAD — NUMMER 7 — 15 FEBRUARI 2006

Klapstoel
Sabine
Van Den Eynde

blz. 7

Bidden
met
de psalmen

blz. 8

Dossier
Geloof, Kerk
en enquêtes

blz. 12-13

Erik De Smet

Vandaag ontvangt Guy Theunis uit de handen van de bisschop van Gent, mgr. Luc Van Looy, de Vredesprijs Kerk+Leven 2005. De missionaris van Afrika, die vorig jaar maandenlang in een Rwandese cel verbleef, krijgt de tweejaarlijkse prijs voor zijn inzet voor de mensenrechten. Een exclusief gesprek, weliswaar zonder reactie op de recente beschuldigingen van de Rwandese president aan zijn adres.

Guy Theunis, man van vrede

PRATEN met pater Theunis doen we bij zijn familie in Brussel, in de schaduw haast van de VRT-toren. Op tafel een sculptuur van een schrijvende hand, een afscheidsgeschenk van de gevangenen in de centrale gevangenis van Kigali. Hoe hij daar verzeilde? Op doorreis (vanuit Congo) in Rwanda, het land waar hij van 1970 tot 1994 als missionaris werkzaam was, arresteert de Rwandese politie Guy Theunis op beschuldiging van betrokkenheid bij de volkerenmoord van 1994. Volkomen onterecht, zo stellen meteen tal van organisaties die de pater kennen van zijn inzet voor dialoog, vrede en rechtvaardigheid.

„De arrestatie in Kigali was een ongemeen harde ervaring”, vertelt Guy Theunis op gedempte toon. „Die nacht in de politiecel was heel moeilijk. Gelukkig had ik bijtijds mijn confraters kunnen bellen. In de gevangenis werd ik daarentegen correct onthaald. Ik ontmoette er ook zowaar heel wat bekenden uit mijn vroegere parochies. Ze stelden me prompt aan tot hun pastoor achter de tralies!”

De centrale gevangenis in de Rwandese hoofdstad is dan ook een stad in een stad, een gemeenschap die zelfs economisch zelfstandig is. Van de zowat vijftienduizend gevangenen zit één op vijf er zonder de minste twijfel onschuldig opgesloten. Dat zeggen althans mensen die de gevangenis van Kigali goed kennen. Voor minderjarige gevangenen is onderwijs voorzien, er zijn ateliers en garages die de buitenwacht bedienen. Voor de maaltijden moeten de families van gevangenen zelf zorgen. Sommige gevangenen verkiezen een leven achter de tralies boven het onzekere bestaan buiten de muren.

Pater Theunis benadrukt dat hij in deze gevangenis, „waar toch ook zedeloosheid heerst,” een waarachtige christelijke gemeenschap aantrof. Een gemeenschap

die de sacramenten viert, die bidt, die gelovig samenleeft. In Theunis' cel stonden zowaar fauteuils om de velen te onthalen die hem kwamen opzoeken met persoonlijke vragen. Zo groeide achter de tralies een heel eigen apostolaatswerk.

Dialogoog

Waarom Guy Theunis missionaris werd en naar Afrika trok? „Niets meer of minder dan een christelijke roeping”, zo luidt het voorspelbare antwoord. „Ik groeide op in een christelijk gezin, waar altijd veel aandacht voor het sociale bestond. Tegelijk waren de

jaren 1960, toen ik studeerde, de tijd van het Tweede Vaticaans Concilie en van de hernieuwing van de Kerk. Mijn generatie droomde dat ze de wereld kon veranderen.”

„Na mijn studies bood zich niet onverwachts een zending naar Rwanda aan. Ik kende immers al enkele Rwandezers. Voor mij was hun land dus niet echt onbekend terrein. En al staken daar in 1959 de eerste etnische conflicten de kop op, toch was ik niet bang om er als witte pater naartoe te trekken.”

In 1973 is pater Theunis voor het eerst van dichtbij getuige van het etnische geweld tussen Hutu's en Tutsi's, dat dan oplaait in buurland

Burundi. Nadien, na de staatsgreep van Juvénal Habyarimana datzelfde jaar, wordt het in het Land van de Duizend Heuvels opnieuw rustiger.

Guy Theunis dient in een aantal parochies, nadien op het grootseminarie. Hij houdt zich ook almaar intensiever bezig met mediawerk, vooral dan met het tijdschrift *Dialogue*, dat de dialoog wil aanzwengelen tussen etnische en politieke tegenstanders.

Pater Theunis: „Ik werd gevraagd als redactiesecretaris omdat ik Belg was. Een Rwandees met die functie belasten was te gevaarlijk, aangezien het regime geen persvrijheid toestond. Ons blad was het enige dat de situatie

in Rwanda ernstig onder de loep durfde te nemen. We geloofden – en geloven nog steeds – dat dialoog de enige mogelijke weg is om uit het moeras te geraken.”

Wanneer in 1994 de volkerenmoord door Rwanda raast, vertrekt Theunis met het allerlaatste vliegtuig naar België. Hier herneemt hij, zij het tijdelijk, de redactie van *Dialogue*, dat voortaan in Brussel wordt uitgegeven. In 1998 verhuist de pater naar Zuid-Afrika, waar hij gaat werken voor het pastoraal instituut Lumko, dat vorming biedt aan en handleidingen aanmaakt voor de Afrikaanse landen.

Lees verder op bladzijde 20

© Hugo Maris